

Kako se Europa suočava s globalnom krizom hrane

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 14 Kolovoz 2022 08:34

Objavljeno: Nedjelja, 14 Kolovoz 2022 08:32

Stalan nadzor, ublažavanje propisa i nastavak uvoza žitarica - neke su od mjera kojima EU pokušava spriječiti nestašicu hrane u jeku globalne krize s najvišim cijenama namirnica u povijesti, piše ENR (European Newsroom), projekt 16 europskih novinskih agencija, među kojima je i Hina.

Iako se EU tome pokušava suprotstaviti, mnoge zemlje u Europi bore se sa značajnim rastom cijena.

Odgovor EU-a na globalnu krizu hrane nadziranje je razine skladištenja usjeva u državama članicama, ublažavanje ekoloških propisa kako bi se potaknula proizvodnja hrane i pronalaženje alternativnih puteva za izvoz ukrajinskih žitarica.

Zbog nezapamćene suše, međutim, sve se više strahuje da će prinosi u Europi biti smanjeni.

To bi dodatno povećalo cijene hrane, koje su već znatno porasle, dijelom i zbog rata u Ukrajini. Iako je nakon dogovora Rusije i Ukrajine ponovo pokrenuti izvoz žitarica iz ukrajinskih crnomorskih luka, zabrinutost i dalje vlada.

Prema podacima EU-a, vrlo su male šanse da će se u bliskoj budućnosti dostići prijeratna razina od pet milijuna tona žitarica izvezenih iz ukrajinskih luka svakoga mjeseca.

Prvi brod koji je napustio luku Odesu sukladno sporazumu prevezio je samo 26 tisuća tona kukuruza.

Pronalaženje alternativnih izvoznih ruta i dalje je ključno, kazao je dužnosnik Europske komisije.

Suočena s mogućom nestašicom hrane, Europska komisija sada ublažava ekološke propise, koji su ranije bili nametnuti poljoprivrednim dobrima, kako bi se omogućila veća proizvodnja hrane.

Reforma poljoprivredne politike EU-a, koja bi trebala stupiti na snagu 2023. godine, rezultirala je strožim ekološkim standardima u poljoprivredi. To uključuje i obvezu za poljoprivrednike da zaštite tlo tako da na njemu ne uzgajaju iste usjeve nekoliko godina zaredom.

Međutim, sve su više jačali zahtjevi za ublažavanjem tih standarda zaštite okoliša kako bi se omogućila proizvodnja više žitarica jer ih se manje može otpremiti iz ukrajinskih luka pogođenih ratom.

Svaka tona žitarica proizvedena u EU-u pomoći će povećati globalnu sigurnost opskrbe hranom, rekla je Komisija.

Njemačka i Austrija iskorištavaju blaže mjere

Austrija se složila s prijedlogom Europske komisije o produljenju korištenja ugra za poljoprivrednu proizvodnju do kraja 2023.

Istodobno je njemački ministar poljoprivrede Cem Özdemir predložio da se poljoprivrednicima

Kako se Europa suočava s globalnom krizom hrane

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 14 Kolovoz 2022 08:34

Objavljeno: Nedjelja, 14 Kolovoz 2022 08:32

---

omogućiti korištenje većeg dijela njihove zemlje za uzgoj žitarica, s obzirom na nestašice na svjetskom tržištu. Berlin će na godinu dana suspendirati nove propise EU-a o rotaciji usjeva.

Dok su zakonodavci i poljoprivredne udruge pozdravile prijedlog, ekološka aktivistička skupina Greenpeace oštro je kritizirala ministra da je popustio pod pritiskom poljoprivrednog lobija.

Francuska: Katastrofa za poljoprivrednike, ekosustave i biološku raznolikost

Suočena s "povijesnom" sušom, pogoršanom trećim ekstremnim toplinskim valom, francuska je vlada 5. kolovoza aktivirala kriznu radnu skupinu za ublažavanje posljedica.

"Ova je suša najgora zabilježena u našoj zemlji", priopćio je ured premijerke Elisabeth Borne.

Sušni uvjeti su "katastrofa" za poljoprivrednike diljem zemlje, kao i za "naše ekosustave i biološku raznolikost", dodala je.

Ograničenja potrošnje vode već su uvedena u gotovo svih 96 francuskih departmana u Europi, a u 73 na snazi je najviša razina upozorenja.

Međutim, vlada nije odgovorila na kritike zbog izuzeća koja su dodijeljena igralištima za golf. Dopušteno je zalijevanje golf terena, čak i u departmanima koji su sada u pripravnosti zbog suše.

Nekoliko europskih zemalja također je izdalo ozbiljna upozorenja zbog suše, a EU poziva članice da ponovno počnu koristiti pročišćenu urbanu otpadnu vodu na farmama kojima je nedostaje.

Inflacija u Španjolskoj nastavlja rasti

U Španjolskoj su potrošači jako pogođeni povećanjem cijena hrane.

Prvo ih je potaknula pandemija, zatim povećanje cijena električne energije i goriva – što je dovelo do prosvjeda i štrajkova u poljoprivrednom sektoru – i naposljetku rat u Ukrajini.

Još u srpnju je Španjolsko udruženje potrošača i korisnika (OCU) upozorilo na porast cijene potrošačke košarice od 15, 2 posto na godišnjoj razini.

Oštro je to povećanje koje posebno pogađa kućanstva s nižim prihodima.

U lipnju je zabilježena rekordna cijena dinje od 13 eura.

Prema Nacionalnom institutu za statistiku (INE) indeks potrošačkih cijena (CPI) porastao je za 1,9 posto u lipnju, a međugodišnja stopa inflacije porasla je za 1,5 postotnih bodova na 10, 2 posto, što je najviša razina od travnja 1985.

Španjolski ministar poljoprivrede, ribarstva i prehrane Luis Planas želi da svjetska tržišta hrane budu transparentnija kako bi se postigla stabilizacija cijena, navodeći kao primjer nedavnu

Kako se Europa suočava s globalnom krizom hrane

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 14 Kolovoz 2022 08:34

Objavljeno: Nedjelja, 14 Kolovoz 2022 08:32

---

odluku zemalja EU-a da obavijeste Komisiju o svojim mjesečnim podacima o skladišnim kapacitetima za žitarice, rižu i uljarice.

Hrvatska: Gotovo da nema sniženja cijena u trgovinama unatoč smanjenju PDV-a

Prateći trend u ostalim zemljama EU-a, Hrvatska je smanjila PDV na energente te sanitarne i prehrambene proizvode nastojeći ublažiti učinak sadašnjih visokih cijena.

Od prvog travnja stopa PDV-a smanjena je s 25, odnosno 13 posto, na 5 posto.

Hrvatska udruga za zaštitu potrošača (HUZP) nekoliko je puta pozvala Državni inspektorat da provede kontrole cijena hrane jer, suprotno očekivanjima, nije došlo do smanjenja cijena.

Međutim, kao i u ostalim članicama EU-a, u zemlji se baca ogromna količina hrane.

Hrvati godišnje bace oko 71 kilogram hrane po stanovniku, što je ukupno više od 280.000 tona, od čega 76 posto otpada na kućanstva, dok je prosjek EU-a 53 posto, rekla je Branka Ilakovac, predsjednica Centra za prevenciju otpada od hrane (CEPOH).

Prevenција i edukacija građana u Hrvatskoj nisu prepoznati kao ključni čimbenici u suzbijanju bacanja hrane, dodala je.

Prema procjenama, građani zemalja EU-a godišnje bace 88 milijuna tona hrane vrijedne 143 milijarde eura, kazala je Ilakovac.

Dodaje da je Hrvatska, kao članica EU-a, postavila cilj smanjiti bacanje hrane za 50 posto do 2030.

Hrana u BiH poskupjela više od 23 posto

U Bosni i Hercegovini zabilježena je inflacija od 15,8 posto, a cijene hrane i bezalkoholnih pića porasle su za 23,4 posto. Zemlja se uglavnom oslanja na uvoz hrane i nema dovoljno rezervi za značajniju intervenciju u tržište.

Trgovci pak često koriste svoj monopolistički položaj kako bi održali umjetno visoke cijene.

Zbog velikog broja turista i činjenice da se dijaspora tijekom ljetnih mjeseci vraća u domovinu, trenutna potražnja za proizvodima je prilično velika.

Ekonomski analitičari očekuju da će početak jeseni donijeti pad potražnje i da će to natjerati trgovce na sniženje cijena mnogih prehrambenih proizvoda.

Unatoč poskupljenjima mnogih osnovnih prehrambenih proizvoda u Bosni i Hercegovini, cijene su još uvijek niže nego u susjednim zemljama.

Stopa inflacije u Sjevernoj Makedoniji dosegla 16 posto

Kako se Europa suočava s globalnom krizom hrane

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 14 Kolovoz 2022 08:34

Objavljeno: Nedjelja, 14 Kolovoz 2022 08:32

Prema Savezu sindikata Makedonije (SSM), trenutna inflacija značajno smanjuje kupovnu moć. Kupovna moć minimalne mjesečne plaće pala je s 290 na 244 eura, dok kupovna moć prosječne plaće sada umjesto 510 iznosi 428 eura.

Sjeverna Makedonija je ovisna o uvozu određenih osnovnih prehrambenih proizvoda poput pšenice, jestivog ulja, mesa i mlijeka. Prema izračunu SSM-a, minimalni izdaci za obitelj u srpnju su iznosili oko 760 eura.

Obitelj čiji jedan član zarađuje prosječnu, a drugi minimalnu plaću, nema dostatne prihode.

Rumunjska neće ograničiti izvoz pšenice

Do 3. kolovoza Rumunjska je požnjela više od 94 posto svoje pšenice. Ministar poljoprivrede Petre Daea uvjerava da će ovogodišnja proizvodnja pokriti potrebe zemlje i ostaviti prostora za izvoz.

Iako Rumunjska kaže da neće ograničiti izvoz pšenice, Daea je naglasio da će se prvo namiriti domaće tržište, dok će se tek ostatak izvoziti.

Sušom je 10. kolovoza bilo pogođeno 284.376 hektara zemlje. Ukupno su u Rumunjskoj na 154.500 hektara zemlje zasađene pšenica i pšenoraži, dok ječam, zob i raž zauzimaju 22.598 hektara, uljana repica 25.000 hektara, a kukuruz 49.910 hektara zemlje.

Soja je zasijana na 3.141 hektaru zemlje, grašak na 702 hektara, suncokret 20.054 hektara, krmno bilje 3.952 hektara, dok na ostale usjeve otpada 4.427 hektara zemlje.

No, država nije pošteđena poskupljenja hrane. Od srpnja 2021. najviše je poskupjelo jestivo ulje – za 49,71 posto. Krumpir je poskupio za 42,18 posto, a brašno za 33,16 posto.

Bukurešt je poduzeo nekoliko mjera kako bi zaštitio one koji su pogođeni povećanjem cijena. Uvedeni su bonovi za obrok i drugi oblici državne pomoći. (Hina)

Kako se Europa suočava s globalnom krizom hrane

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 14 Kolovoz 2022 08:34

Objavljeno: Nedjelja, 14 Kolovoz 2022 08:32
